

ACORD 27/2012, DE 7 DE MARÇ, DEL PLE DEL CONSELL
DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA

Anàlisi de l'emissió del programa *¿Quién quiere casarse con mi hijo?*, emès per Cuatro (Mediaset España Comunicación, SA)

Fets

1r. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha rebut una queixa (Q9), amb data 14 de febrer de 2012, en relació amb el programa *¿Quién quiere casarse con mi hijo?*, que s'emet a la televisió d'abast estatal amb nom comercial Cuatro (Mediaset España Comunicación, SA), respecte de la presència de continguts susceptibles de faltar al respecte a la dignitat i als valors constitucionalment protegits.

El Servei d'Anàlisi de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, mitjançant l'Informe 03/2012, de 3 de febrer, que s'adjunta a aquest Acord, ha analitzat una mostra del programa esmentat, de 30 de gener de 2012, mitjançant el visionament posterior a l'emissió televisiva del programa esmentat penjat a la pàgina web del prestador.

2n. *¿Quién quiere casarse con mi hijo?* és un programa de telerealtat, adaptació del format internacional *Who Wants to Marry My Son?*, en què cinc homes solters intenten buscar la parella ideal per casar-s'hi, i compten amb l'assessorament de les seves mares. Per fer-ho, disposen de deu candidates o candidats (un dels participants es defineix com a homosexual) i, en aquesta primera edició, n'han d'eliminar quatre i s'han de quedar amb sis.

3r. Durant l'emissió del programa, es van realitzar un seguit de manifestacions i de valoracions de les candidates i dels candidats per part d'alguns dels participants i de les seves mares –algunes de les quals es reproduïxen a continuació en la seva literalitat– i que, eventualment, si escau, podrien comportar un tracte d'inferioritat d'alguns dels candidats, per les raons que s'indiquen:

- Per raó de raça:

12
3
[...] - A Daniel no le gustan las negras (Pilar, en referència al seu fill, Daniel).

- Pues ahí te has equivocado, porque hace menos de 15 días he conocido a una amiga mía...

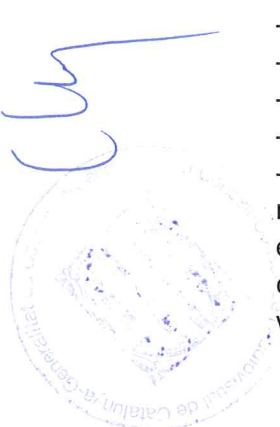
- Y qué, ¿es negra?

- Sí, es negra, de República Dominicana... negra, negra, negra...

- Bueno, las de República Dominicana son diferentes a las de África.

- ¡Toma ya!

- Me huelen mal... entonces, es algo que me rechaza... Las veo que tienen muchos granos, como descuidadas, no van arregladas... ¡Ay! Los bebés me encantan, siempre que los veo en el carricoche... A la mamá no le hago mucho caso, pero el bebé le toco... porque es como un conguito... me encanta, eso sí es verdad [...]"

- Per raó de religió:

"[...] Es que no me fío de los *Mohamed*... (Li diu després la mare al seu fill) No me fío nada [...]."

- Per raó de sexe:

"[...] - Él quiere una mujer mona, tetuda y cocinera (Julia, mare de David) [...]
[...] - Quiero para él (Rosi, fent referència al seu fill, Rubén) una mujer que sepa guisar y planchar, ser esposa y madre, y eso sí, una buena loba en la cama [...].
[...] - La mujer ideal para mí sería que sepa lavar, que sepa planchar... que sepa ponerse un vestido con un escotazo e irse a bailar... (explica Rosi, mare de Rubén) [...]
- Si sabe guisar, si dice que tiene su cabeza amueblada... Físicamente, la verdad, es muy bonita, un encanto... Tiene un buen cuerpo, unas buenas piernas, un buen culo... Unas buenas tetorras que te cagas (diu Rosi de María, una altra de les candidates) [...]
[...] - Veo que su manera de llegar al final es ir desbancando a la gente, y no, no lo veo correcto, lo veo un poco marica mala... (diu Cristófer de Jesús, tots dos candidats de Luis Ángel) [...]."

- Per raó de procedència social:

"[...] - ¿Qué tiene que decir una chica que está todo el día metida en la cocina? Nosotros nos movemos en unos estándares que necesito una chica que corresponda a los nuestros [...]."

En vista d'aquestes manifestacions, podríem estar davant d'un supòsit de manca de respecte a la dignitat i als valors protegits constitucionalment envers les dones candidates i els homes candidats, cosa que contribueix presumiblement al fet que alguns dels continguts emesos siguin susceptibles de ser considerats sexistes i discriminatoris.

4t. Es podria desprendre el mateix de la comunicació no verbal del programa, concretament, de la seva pròpia mecànica, ja que es tracta d'homes que trien unilateralment deu persones, les quals s'exhibeixen per tal de ser avaluades; de la focalització en parts erògenes, majoritàriament de les dones; del llenguatge no verbal d'algunes de les persones que hi intervenen, com ara gestos evidents de desgrat en al·ludir-se a l'origen social o al color de la pell d'algunes candidates, i del comportament de les aspirants femenines i dels aspirants masculins que podrien contribuir a reforçar estereotips sobre les dones i el col·lectiu homosexual, respectivament.

D'altra banda, durant l'emissió no es detecta una sanció negativa (veu en off o presentadora) envers els comentaris susceptibles de ser considerats sexistes o racistes.

Fonaments de dret

Primer. El respecte i la protecció dels principis, dels valors i dels drets fonamentals en la prestació de serveis de comunicació audiovisual

Alguns dels principis bàsics que coexisteixen amb el dret a la llibertat d'expressió i que, atesa la importància dels drets a protegir, poden actuar-hi com a límits, són els del respecte i la protecció dels principis, dels valors i dels drets fonamentals que reconeix la Constitució espanyola.

Com ja va recollir el Consell d'Europa a la Resolució 1510/2006, la llibertat d'expressió no és un dret absolut i, per tant, cal trobar un punt d'equilibri entre aquesta llibertat i els altres drets constitucionalment protegits.

En concret, pel que fa a algunes de les manifestacions abans esmentades, que podrien resultar discriminatòries per raó de sexe, la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, té com a objectiu principal fer efectiu el dret d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en tots els àmbits de la vida pública i alguns aspectes de l'esfera privada.

D'acord amb aquest objectiu i, a més d'imposar com a criteri general d'actuació dels poders públics la implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu, així com el seu foment en la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques, la mateixa Llei orgànica imposa a les autoritats a les quals correspongui vetllar perquè els mitjans audiovisuals compleixin les seves obligacions que adoptin les mesures escaients, d'acord amb la seva regulació, per assegurar un tractament de les dones d'acord amb els principis i amb els valors constitucionals.

Incidint en aquesta qüestió, i amb caràcter general, l'apartat 2 de l'article 4 de la Llei de l'Estat 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual (en endavant, LGCA), estableix que "la comunicació audiovisual [...] ha de ser respectuosa amb la dignitat humana i els valors constitucionals, amb especial atenció a l'eradicació de conductes afavoridores de situacions de desigualtat de les dones".

La lletra h de l'article 115 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (en un sentit molt similar, la lletra n de l'article 10 de la Llei 2/2000, de 4 de maig, del Consell de l'Audiovisual de Catalunya) atribueix al Consell de l'Audiovisual de Catalunya, entre d'altres, la funció de posar en coneixement de les autoritats competents les infraccions que adverteixi respecte al compliment pels prestadors de serveis de comunicació audiovisual o altres persones de les obligacions establertes per la normativa audiovisual i de la societat de la informació, quan es tracti d'activitats audiovisuals no incloses en l'àmbit d'aplicació de la Llei esmentada.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya ha adoptat els següents

ACORDS

1. Posar en coneixement de la Subdirecció General de Continguts de la Societat de la Informació del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme els fets descrits en aquest Acord, per tal que, si escau, adopti les actuacions que consideri oportunes davant d'una possible vulneració de l'apartat 2 de l'article 4 de la Llei de l'Estat 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual.
2. Notificar aquest Acord i l'Informe 03/2012, de 3 de febrer, del Servei d'Anàlisi de Continguts que l'acompanya, a la Subdirecció General de Continguts de la Societat de la Informació als efectes oportuns.

Barcelona, 7 de març de 2012

Ramon Font Bové
President

Carme Figueras i Siñol
Consellera secretària